

Lars Larsen-Ledet's tale ved fællesspisningen efter Dansk Kvindesamfunds årsmøde

Taler

Lars Larsen-Ledet
Redaktør

Omstændigheder

Opr. trykt i *Kvinden i Samfundet* (14), årgang 32, 1916, s. 204-205.

Som et af de faa Mandfolk, der har deltaget i Kvindekongressen, vilde jeg gerne sige et Par Ord. Jeg har sagt det mindst mulige under Kongressens Forløb, fordi jeg synes, vi Mænd har saa uhyre lidt at lære Kvinderne. Men jeg vil gerne have Lov at sige, at lige saa glad, jeg var over, at den herværende Afdeling viste mig den Tillid at vælge mig som Delegeret, ligesaa glad har jeg været ved at overvære Mødet, jeg mener, at det fuldtud staar Maal med de Kongresser, Mændene holder. Ja, jeg tror end ikke den danske Rigsdag vilde sænke sit Niveau ved, at en fyldig Repræsentation for de her forsamlede Kvinder rykkede ind og tog Sæde i Tingsalen.

Det, der navnlig har frydet mit Hjerte, er den Undertone af manglende Tilfredshed med Mændenes Gerninger, der er gaaet igennem en betydelig Del af Forhandlingerne. Man har ønsket store og vigtige Spørgsmaal udskudt til den kvindelige Stemmeret kommer ud af Sølvskrinet. Man har ikke villet have, at Mændene skulde forfuske og ødelægge flere Ting, end de allerede har forfusket og ødelagt.

Og man har været misfornøjet med de politiske Partier, med den politiske Teknik, Mændene har skabt. Fra en enkelt Side har man rettet naar de — maaske noget *for* haarde — Angreb paa de bestaaende Tilstande. Og selv dem, der tilraadede at gaa ind i Partierne, føjede altid til: *Det skal være for at gøre dem anderledes og bedre.*

Det vilde efter min Mening have været en Ulykke for vort Folks hele politiske

Udvikling, om Kvinderne havde sagt noget andet, om de f. Eks. havde sagt: „Ja, nu har Mændene skabt de syv Vidundere, de har skabt Forfatningen, Partierne, Parlamentarismen, de har skrevet smukke Programmer, og de har skrevet gode Love, de har gjort Jorden og næsten alt, hvad der findes paa den, og det er saare godt altsammen. Lad os nu se, om vi kan hamle op med Mændene, lad os træde pænt i deres Fodspor, og lad os se, om vi engang kan komme paa Siden af dem.“

Hvis Kvinderne havde sagt saadan, ja, saa vilde Verden være bleven ved at gaa i den samme Skure. Og der vilde ved Gennemførelsen af Kvindernes Stemmeret ikke være sket andet end det, at hver af de opstillede Kandidaters Stemmetal var bleven fordoblet. Og det er ikke det, vi trænger til. Vi har Stemmekvæg nok, og vi har ogsaa blinde Partihøns nok. Det er slet ikke nødvendigt at skabe flere.

Men Kvinderne ligger altsaa ikke paa Maven af Beundring for Mandens store og gode politiske Gerninger. Tvertimod — de er i høj Grad misforhøjede. Og det glæder mig. Thi Misfornøjelse med de bestaaende Tilstande er den sande Drivfjeder i alt Fremskridt.

Og jeg tror, den kvindelige Stemmeret vil indvarsle en Fremskridtets Periode i vort offentlige Liv.

Jeg tror ikke, det vil komme pludseligt eller voldsomt. Jeg tror i det hele taget ikke paa de hurtige Omvæltninger. Men Tid efter anden, som den kvindelige Indflydelse vil komme til at gøre sig gældende, vil det gaa fremad.

Ikke maaske fordi Kvinden er klogere end Manden. Sligt tør jeg ingenlunde paastaa. Men fordi Kvinden i særlig Grad — den gifte, men ogsaa den ugifte — repræsenterer Hjemmet og *dets* Synsmaader. Mandens Sind er vendt udad mod Snese af store og smaa Ting. Kvindens Blik er vendt mod Slægten, der vokser op i hendes og andres Hjem. Hun spørger: Hvad gavner *den* mest? Hvad kan der gøres for, at vore Sønner og Døtre kan komme til at leve i en Verden, der er lysere og lykkeligere end den, vi og vore Fædre kendte? Saadan vil Kvinden spørge. Og hun vil lovgive derefter.

Og netop fordi hun repræsenterer visse *menneskelige* Synspunkter, vil hun — naar hun paa sin Vej møder storpolitiske Konflikter, hun ikke har kendt — i hvert enkelt Tilfælde spørge, ikke: hvad gavner mit Parti mest? men: *hvad er Ret, hvad er rigtigt?*

Man gør de mandlige Politikere nogen Uret, naar man paastaar, at de altid sætter Partiet, Mandatet først, de almenneskelige Hensyn sidst. Enkelte, maaske mange Professionals gør det. Men det er min Erfaring, at de menige Vælgere — ogsaa de mandlige — er gode nok, og de fleste af disse Misforhold, der findes her i Verden, skyldes den Omstændighed, at den parlamentariske Teknik endnu er saa daarlig, at det er saare vanskeligt for Folkets Vilje at blive Landets Lov. Jeg er derfor ogsaa Tilhænger af, at store, betydningsfulde, principielle Spørgsmaal rives ud fra Rigsdagens Magtomraade og lægges i Hænderne paa Vælgerne til direkte Afgørelse.

Jeg tror, der i det menige Folks Hjerter brænder en Trang til at gøre det rette.

Der kan være Perioder, hvor Røgen fra denne Brand ligger fladt hen ad Jorden. Naar Kvinderne nu kommer til, skal de — som den friske Vind — puste paa Baalet, saa det flammer højt mod Himlen og lueforylder alt, hvad der hedder offentligt Liv i Danmark.

For at kunne gøre det, skal Kvinderne ikke efterligne Mændene. De skal tværtimod være sig selv. Al sand Menneskelighed bestaar deri, at man er sig selv. Kvinderne skal blive ved med at være Kvinder, ogsaa efter at de har faaet Stemmeret. De skal blive ved med at repræsentere Hjemmet, Børnene, Slægten og alt hvad dertil hører.

Mine Damer! De har i disse Dage overbevist mig om, at det er netop det, De vil. Derfor takker jeg Dem. Og derfor glæder jeg mig over, at jeg — efter Evne og Lejlighed, som en beskeden menig Soldat — har faaet Lov til at medvirke i den Hær, der har arbejdet for Kvindens politiske Ligestilling med Manden!

Og saa vil jeg — hvis jeg ikke trætter Dem — sige Dem endnu ét: Naar De om en føje Stund staar midt i det politiske Livs Kampe, saa vil De høre en Røst, der raaber til Dem: *Dette er umuligt*. Ethvert Fremskridt, enhver ny Tanke er bleven hilst med dette Raab. Stavnsbaandets Løsning, Slaveriets Afskaffelse, Grundlovens Givelse, ja og Kvindens Ligestilling med Manden — alt dette har „den praktiske Politiker“ stemplet som Utopier, smukke Drømme, til Husvælelse for enfoldige Hjerter, men — praktisk uigennemførligt! Erfaringen har vist, at de Krav, der har Livskraft i sig og bæres frem af varmhjertede Mænd og Kvinder — de sønderbryder tilsidst Modstanden, saa det umulige bliver

muligt, det uigennemførlige bliver gennemførligt. Læg Dem denne Erfaring paa Sinde, thi den lyser ud af alle Historiens Blade. Skriv den i deres Hjerter. De vil da ikke fare sammen, naar De hører De politiske Grædekoners advarende Sirenehyl, men De vil se opad mod *de høje Maal*, efter hvilke De skal styre, hvis De vil bringe Verden fremad.

Kilde

kvinfo.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Kvindebevægelsen, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-larsen-ledets-tale-ved-faellesspisningen-efter-dansk-kvindesamfunds-aarsmoede-1916>